

***Lijkschouw in de regio
Haaglanden
2019-2021***

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
H1: Forensische geneeskunde in de regio Haaglanden	5
H2: Lijkschouwen in de regio Haaglanden	7
2.1 Trends in het aantal lijkschouwen 2016-2021	7
2.2 Lijkschouwen naar doodsoorzaak, gemeente, leeftijdscategorie en geslacht in 2019, 2020 en 2021	7
H3: Schouwen met een niet-natuurlijke doodsoorzaak	9
3.1 Niet-natuurlijk overlijden als gevolg van een misdrijf	9
3.2 Niet-natuurlijk overlijden als gevolg van ongeval	9
H4: Niet-natuurlijk overlijden als gevolg van suïcide	11
4.1 Suicides naar leeftijd, geslacht en gemeente in 2016 t/m 2021	11
4.2 suicides per gemeente en naar migratieachtergrond, gecorrigeerd voor het aantal inwoners	11
Bijlage 1: Aantal lijkschouwen naar doodsoorzaak in 2016-2021	13
Bijlage 2: Aantal lijkschouwen naar vermoedelijke doodsoorzaak per gemeente, leeftijdscategorie en geslacht, voor 2019, 2020 en 2021	14
Bijlage 3: Lijkschouwen naar doodsoorzaak (niet-natuurlijk en euthanasie) per leeftijdscategorie en geslacht in 2019, 2020 en 2021	17
Bijlage 4: Aantal lijkschouwen waarbij een niet-natuurlijke doodsoorzaak is vastgesteld naar jaar en gemeente	20
Bijlage 5: Aantal lijkschouwen als gevolg van een ongeval per jaar en naar leeftijdscategorie en geslacht in 2016-2021	21
Bijlage 6: Aantal suïcides per jaar, naar leeftijdscategorie en geslacht, en naar gemeente per 100.000 inwoners in 2016-2021	23
Colofon	26

Samenvatting

Bij twijfels over een natuurlijk overlijden van een persoon in de regio Haaglanden verricht de afdeling forensische geneeskunde van GGD Haaglanden lijkschouw. De aard van het overlijden van elke lijkschouw wordt beoordeeld als natuurlijk overlijden of niet-natuurlijk overlijden. Een niet-natuurlijke doodsoorzaak kan een misdrijf, ongeval, suïcide, lijkvinding of euthanasie zijn. Deze rapportage geeft inzicht in het aantal uitgevoerde lijkschouwen in de regio Haaglanden en de aard van het overlijden, met de nadruk op de periode 2019-2021. Voor bepaalde gevallen wordt ook naar trends gekeken vanaf 2016. Hierbij zijn uitsplitsingen gemaakt naar gemeente, geslacht en leeftijdscategorie om risicogroepen en -plekken te identificeren. Naar aanleiding van signalen van professionals is onderzocht of groepen inwoners met een bepaald geboorteland, zoals Polen, meer suïcides plegen dan de groep met Nederland als geboorteland.

Aantal lijkschouwen toegenomen in de jaren

In de periode 2016 t/m 2021 zijn er in totaal 7.112 lijkschouwen in de regio Haaglanden verricht door de afdeling forensische geneeskunde van GGD Haaglanden. De meeste lijkschouwen hadden een niet-natuurlijke doodsoorzaak, gevolgd door euthanasie en een natuurlijke doodsoorzaak. Ongeveer 50% van de lijkschouwen vond plaats in Den Haag in 2019 t/m 2021. Ongeveer 70% van het totale aantal schouwen werd verricht in de leeftijdsgroep 65 jaar en ouder. Het aantal schouwen onder mannen en vrouwen is ongeveer gelijk.

Toename in aantal schouwen bij een niet-natuurlijke dood door stijging binnen de categorie ongevallen

Het aantal niet-natuurlijke doden door een misdrijf is stabiel laag over de jaren, met gemiddeld 11 gevallen per jaar. Veruit de meeste overlijdens door een misdrijf vinden plaats in Den Haag. Er is met name een stijging door de jaren heen zichtbaar in de categorie 'ongevallen'. Deze stijging wordt vooral gedreven door een stijging binnen de subcategorie 'overig'. Hoewel dit op basis van de huidige indeling van de data cijfermatig niet is te onderzoeken, is het aannemelijk dat deze stijging toe te schrijven is aan een toename in het aantal ouderen dat is overleden door complicaties na een val.

Mensen met geboorteland Polen naar rato sterk oververtegenwoordigd bij suïcides

Het aantal suïcides in de regio Haaglanden is stabiel met ongeveer 110 suïcides per jaar. Het zijn opvallend vaak mannen, met name in de leeftijdscategorie 18 t/m 49 jaar. De meeste suïcides vinden plaats in Den Haag, ook wanneer er wordt gecorrigeerd voor het aantal inwoners. In de periode 2016 t/m 2021 worden in absolute aantallen veruit de meeste suïcides gepleegd door mensen met geboorteland Nederland (506), gevolgd door mensen met geboorteland Polen (30) en Suriname (22). Wanneer er echter rekening wordt gehouden met de grootte van de gemeenschap, heeft de groep met geboorteland Polen per 100.000 inwoners veruit het hoogste aantal suïcides.

Leeswijzer

Dit rapport is opgesteld in piramidale vorm, waarin de nadruk meer ligt op uitkomsten en conclusies en minder op de wijze van dataverzameling en analyse.

Hoofdstuk 1 geeft achtergrond, de aanleiding en korte toelichting op de data.

In de hoofdstukken 2, 3 en 4 wordt dieper ingegaan op de cijfers omtrent de lijkschouwen, niet-natuurlijke dood en suïcides.

In de bijlages 1 t/m 6 zijn visualisaties en tabellen vindbaar, behorende bij de bevindingen.

H1: Forensische geneeskunde in de regio Haaglanden

Wanneer er een ongeluk met een persoon plaatsvindt, een ouder persoon overlijdt na een val ten gevolge van een gebroken heup of iemand overlijdt ten gevolge van een brand; in deze gevallen moet verder worden onderzocht wat de vermoedelijke doodsoorzaak is. Was de persoon al dood toen de brand uitbrak, bijvoorbeeld door een misdrijf, of is de persoon vermoedelijk gestorven door het inademen van de rook? Was de bestuurder al dood toen het auto-ongeluk plaatsvond door bijvoorbeeld een hartinfarct, of is hij overleden ten gevolge van de verwondingen van het ongeluk? In elk geval is er in deze gevallen geen sprake van een natuurlijk overlijden door een bekend, onderliggend lijden, thuis of in het ziekenhuis.

Wanneer er in de regio Haaglanden twijfel of een vermoeden bestaat dat een persoon niet door een natuurlijke doodsoorzaak is overleden, wordt de afdeling forensische geneeskunde van GGD Haaglanden ingeschakeld. Dit kan via een arts of politie gebeuren. De forensisch arts stelt vervolgens op basis van een lijkschouw de vermoedelijke aard van overlijden vast; natuurlijk overlijden, niet-natuurlijk overlijden of euthanasie. Een niet-natuurlijke doodsoorzaak kan een misdrijf, ongeval, suïcide of lijkvinding zijn. Hoewel euthanasie onder een niet-natuurlijke doodsoorzaak wordt geschaard, worden deze gevallen in deze rapportage behandeld als een afzonderlijke categorie.

In dit rapport ligt de nadruk op de cijfers van de jaren 2019, 2020 en 2021. Door omstandigheden rondom de COVID-19 pandemie heeft de afdeling epidemiologie geen jaarverslag op kunnen opleveren voor deze afzonderlijke jaren. Daarom worden deze jaren nu in één verslag behandeld. Omdat er cijfers vanaf 2016 beschikbaar zijn, wordt soms ook naar trends door de jaren heen gekeken. Op basis van de cijfers van de afdeling forensische geneeskunde van GGD Haaglanden wordt ingegaan op de vraag: *"Hoeveel lijkschouwen, gevallen van niet-natuurlijke dood en suïcide waren er in de jaren 2019, 2020 en 2021 in de regio Haaglanden?"*. In deze rapportage worden vaak uitsplitsingen gemaakt naar gemeente, geslacht en leeftijdscategorie om deze vraag gericht te kunnen beantwoorden. Daarnaast is, naar aanleiding van signalen uit de praktijk, een verdiepende analyse uitgevoerd naar het aantal suïcides onder Poolse inwoners in de regio Haaglanden.

Het is van belang voor de publieke gezondheid om inzicht te hebben op groepsniveau van de oorzaken van een niet-natuurlijke dood. Zo kan bijvoorbeeld een stijging in het aantal suïcides of verkeersdoden een belangrijk signaal zijn waar gemeentes op kunnen handelen. Naast het volgen van trends en ontwikkelingen kunnen zodoende ook risicogroepen en risicoplekken worden opgespoord. Dit helpt bij het opzetten van gerichte interventies.

Dataverzameling

De onderzoekspopulatie van dit onderzoek bestaat uit personen die overlijden binnen één van de gemeenten binnen regio Haaglanden, waarbij een lijkschouw is aangevraagd. Deze mensen hoeven dus niet woonachtig te zijn in de regio Haaglanden. Zo kan het zijn dat iemand uit Gouda naar Rijswijk gaat om van een hoog gebouw te springen. Doordat deze persoon is overleden in Rijswijk staat de lijkschouw geregistreerd in Rijswijk.

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van geanonimiseerde registratiebestanden van de afdeling Forensische Geneeskunde van GGD Haaglanden. Vanaf 2016 worden alle lijkschouwen in de regio

Haaglanden gestandaardiseerd geregistreerd in het programma Formatus. Er wordt daarom geen data van voor 2016 in de analyses gebruikt.

Schatting aantal inwoners met geboorteland Polen in de regio Haaglanden in relatie tot suïcide

Vanuit professionals zijn er signalen dat er relatief veel suïcides plaatsvinden onder inwoners in de regio Haaglanden met Polen als geboorteland. Daarom gaat deze rapportage dieper in op deze groep. Op basis van registraties over het land van geboorte in het Formatus systeem is het absolute aantal suïcides onder deze groep relatief makkelijk te achterhalen. Daarnaast was er voor slechts 14 gevallen (= 2% van het totale aantal gevallen van suïcide) het geboorteland onbekend, waardoor er een vrijwel volledig beeld bestaat van het geboorteland van de personen die suïcide hebben gepleegd.

Het aantal suïcides per 100.000 inwoners berekenen voor deze groep is echter lastig. Dit komt met name omdat er een relatief grote groep seizoenarbeiders die kort in Nederland blijft, continu wisselt en niet altijd via de officiële routes staat geregistreerd. Om toch een schatting te kunnen maken, is gebruikgemaakt van de Statline website van het CBS. Op basis van deze officiële registraties woonden er in 2021 14.318 mensen met geboorteland Polen in de regio Haaglanden. Daarnaast schat een recent rapport van Decisio uit 2022 dat er in 2020 ongeveer 64.000 arbeidsmigranten woonachtig waren in Haaglanden, waarvan 38% Pools was.* Op basis van deze schatting bevonden zich dus circa 24.320 Poolse mensen in de regio. Het is goed mogelijk dat er overlap bestaat tussen de CBS registraties en de schatting van Decisio. We nemen daarom de schatting van het CBS als ondergrens van de totale populatie, en de schatting van Decisio als bovengrens. Het ware aantal ligt waarschijnlijk tussen deze schattingen in. Deze range wordt in Hoofdstuk 4 gebruikt om het aantal suïcides per 100.000 inwoners vast te stellen binnen de groep mensen met Polen als geboorteland.

Vervolg rapportage

In hoofdstuk 2 wordt dieper ingegaan op het totale aantal lijkschouwen in de regio Haaglanden vanaf 2016 per categorie. Daarna wordt voor 2019, 2020 en 2021 dieper ingegaan op de drie categorieën per gemeente, leeftijdscategorie en geslacht.

In hoofdstuk 3 gaat het met name over de aantallen en categorieën van niet-natuurlijke dood. Hoofdstuk 4 geeft een verdieping op de suïcides in Haaglanden. In dit hoofdstuk wordt ook verder ingegaan op het absolute en relatieve aantal suïcides onder inwoners met een Poolse migratieachtergrond.

---

* Stiemer, D. (2022). Monitor internationals 2010-2020. DECISIO.

H2: Lijkschouwen in de regio Haaglanden

2.1 TRENDS IN HET AANTAL LIJKSCHOUWEN 2016-2021

Gestage toename over de jaren in aantal lijkschouwen en aantal vermoedens van niet-natuurlijk overlijden

In totaal zijn er 7.112 lijkschouwen verricht in de periode 2016 t/m 2021. In de loop van de jaren is het aantal lijkschouwen en aantal lijkschouwen met een niet-natuurlijke doodsoorzaak licht toegenomen. Het aantal lijkschouwen met als vermoedelijke doodsoorzaak euthanasie of hulp bij zelfdoding schommelt tussen de jaren, maar lijkt over het algemeen redelijk stabiel. Het aantal lijkschouwen naar doodsoorzaken vanaf 2016 t/m 2021 is te zien in bijlage 1.

De toename in het aantal lijkschouwen kan samenhangen met een toename in het aantal inwoners in de regio Haaglanden. Immers, wanneer er meer inwoners zijn, zullen er meer mensen overlijden, waarvan bij een deel getwijfeld zal worden over een natuurlijke doodsoorzaak. Wanneer er echter wordt gecorrigeerd voor het aantal inwoners, en wordt gekeken naar het relatieve aantal schouwen per 100.000 inwoners, blijft de stijging in het aantal lijkschouwen en het aantal zaken waarbij een vermoeden van een niet-natuurlijke dood bestaat zichtbaar (bijlage 1).

2.2 LIJKSCHOUWEN NAAR DOODSOORZAAK, GEMEENTE, LEEFTIJDSCATEGORIE EN GESLACHT IN 2019, 2020 EN 2021

Meeste lijkschouwen in Den Haag, Delft en Zoetermeer

De meeste lijkschouwen hadden een niet-natuurlijke doodsoorzaak, gevolgd door euthanasie en natuurlijke doodsoorzaak. De meeste lijkschouwen vonden plaats in Den Haag in 2019, 2020, 2021; respectievelijk 55%, 54% en 53%. Zoetermeer en Delft namen ieder ongeveer 10% van het aantal lijkschouwen voor hun rekening. In Midden-Delft vond minder dan 1% van de lijkschouwen plaats. In bijlage 2 staan de tabellen 1 t/m 3 met het aantal lijkschouwen naar doodsoorzaak en kenmerken 2019-2021 te vinden.

De meeste overledenen waarbij een lijkschouw is verricht waren ouder dan 65 jaar[†]

In 2019 t/m 2021 zijn in de leeftijdsgroep ouder dan 65 jaar de meeste lijkschouwen verricht, gevolgd door 50 t/m 65-jarigen. Het percentage verrichte lijkschouwen is het laagst in de leeftijdsgroep 0 t/m 17-jarige.

Vaker lijkschouwen na euthanasie bij vrouwen

Hoewel er in 2019 t/m 2021 meeste lijkschouwen zijn verricht bij mannen, hebben deze grotendeels een natuurlijke doodsoorzaak (respectievelijk 67%, 72% en 69%). De doodsoorzaak euthanasie wordt vaker onder vrouwen gezien dan mannen. De niet-natuurlijke doodsoorzaak wordt vaker gezien bij mannen, maar het verschil met vrouwen is slechts 2 tot 4 procent.

In de leeftijdsgroep ouder dan 65 jaar meer vrouwen met een niet-natuurlijke doodsoorzaak

In 2019 t/m 2021 is er bij vrouwen in de leeftijdsgroep ouder dan 65 jaar vaker een niet-natuurlijke doodsoorzaak gevonden dan bij mannen. In de leeftijdsgroepen 18 t/m 65 is echter

---

[†] Bij de interpretatie van de cijfers naar leeftijdsgroepen moet er rekening worden gehouden met de populatieaantallen per leeftijdsgroep. Het aantal personen in de leeftijdsgroep 18 t/m 49-jarigen is verreweg het grootst, gevolgd door 50 t/m 65-jarigen, 0 t/m 17-jarigen en 65+.

bij mannen vaker een niet-natuurlijke doodsoorzaak gevonden. Met uitzondering van 2019, is in de leeftijdsgroep ouder dan 65 jaar vaker bij een vrouw euthanasie gepleegd. Ook in de leeftijdsgroep 50 t/m 56-jarig is vaker bij een vrouw euthanasie gepleegd van 2019 t/m 2021. In de leeftijdsgroep 18 t/m 49-jarigen zijn alleen in 2019 meer dan 7 lijkschouwen verricht met de oorzaak euthanasie (zie Bijlage 3).

H3: Schouwen met een niet-natuurlijke doodsoorzaak

De oorzaak van een niet-natuurlijk overlijden wordt in drie categorieën ingedeeld, namelijk misdrijf, ongeval, suïcide. Hoofdstuk vier gaat dieper in op de categorie suïcide. Ook kan het gebeuren dat de vermoedelijke oorzaak van een niet-natuurlijk overlijden niet meer betrouwbaar vastgesteld kan worden. In dat geval wordt de categorie 'onbekend' gebruikt.

Wanneer wordt gesproken over een ongeval gaat het niet alleen om bijvoorbeeld verkeersongelukken. Ongevallen worden verder onderverdeeld in drie subcategorieën, namelijk verkeersongelukken en bedrijfsongelukken. Alles dat wel een ongeval was, maar geen verkeers- of bedrijfsongeluk, komt in de subcategorie 'overig' terecht. In deze categorie worden mensen geplaatst die zijn overleden aan de gevolgen van vallen, verstrikking, verdrinking, vergiftiging en blootstelling aan rook/vuur/vlammen.

3.1 NIET-NATUURLIJK OVERLIJDEN ALS GEVOLG VAN EEN MISDRIJF

Gemiddeld komen 11 personen jaarlijks om door een misdrijf

Sinds 2016 komen er gemiddeld jaarlijks 11 personen om door een misdrijf. Over de periode 2016-2021 zijn er in Den Haag 50 personen omgekomen door een misdrijf, van de in totaal 64 in de regio Haaglanden. Den Haag heeft daarmee veruit het hoogste aantal doden door een misdrijf binnen de regio Haaglanden (zie bijlage 4).

3.2 NIET-NATUURLIJK OVERLIJDEN ALS GEVOLG VAN ONGEVAL

Toename in het aantal lijkschouwen met overlijden als gevolg van een ongeval

Van 2016 t/m 2021 zijn in totaal 2.947 schouwen verricht waarbij een niet-natuurlijke doodsoorzaak is vastgesteld; gemiddeld 491 per jaar. Zoals ook beschreven in hoofdstuk 2.1 is het aantal lijkschouwen met een niet-natuurlijke doodsoorzaak over de jaren toegenomen. Het hoogst aantal lijkschouwen met een niet-natuurlijk doodsoorzaak is een ongeval (2.020), gevolgd door zelfdoding (658) (bijlage 4). Het aantal lijkschouwen met overlijden als gevolg van een ongeval is elk jaar gestaag toegenomen vanaf 2016 tot 2021, in tegenstelling tot de misdrijven en suïcides. Daarmee is de toename in het aantal schouwen waarbij een niet-natuurlijke dood is vastgesteld te verklaren door een toename in het aantal ongevallen.

Toename in aantal ongevallen waarschijnlijk door toename in overlijdens na vallen van ouderen

In geen enkel jaar overleden er meer dan 7 personen aan een bedrijfsongeval in de regio Haaglanden. Het aantal overledenen door een verkeersongeval is in de periode 2016 t/m 2021 stabiel rond de 20 per jaar. Het aantal lijkschouwen waarbij een niet-natuurlijke dood door een overige oorzaak is vastgesteld, is daarentegen fors gestegen, van 249 in 2016 naar 369 in 2021. Daarnaast blijkt veruit het grootste deel van de personen die overlijdt in de periode 2016 t/m 2021 door een ongeval ouder is dan 65 jaar en veelal vrouw (699 mannen van 65+ tegen 1051 vrouwen van 65+; zie bijlage 5)[†].

[†] Bij de interpretatie van de cijfers naar leeftijd en geslacht voor de leeftijdsgroep 65+ moet rekening worden gehouden met de omvang van deze groep. Het aantal vrouwen in de leeftijdsgroep 65+ is veel groter dan het aantal mannen in deze leeftijdsgroep.

Wegens de huidige opzet van het systeem is niet verder te kwantificeren of de persoon in de categorie 'overig ongeval' is overleden aan verstikking, vergiftiging of een val. Gezien de demografische kenmerken van de groep is het echter waarschijnlijk dat deze personen zijn overleden aan een val, in het bijzonder aan de gevolgen van complicaties door een gebroken heup. Deze waarschijnlijkheid wordt verder onderbouwd door de uitkomsten van een vorige rapportage, waarin op basis van de toenmalige registraties wel een onderscheid binnen de categorie 'overig' kon worden gemaakt. Zo staat in het rapport *Niet-natuurlijk overlijden, 2014-2018* dat "een grote groep ouderen overlijdt wegens een val. In 2018 was 91% van de overledenen als gevolg van een val ouder dan 70 jaar."[§] Als laatste wordt deze verklaring onderschreven door betrokken forensisch artsen vanuit persoonlijke communicatie.

[§] De Ridder, V & Dekker, C. (2020). Niet-natuurlijk overlijden 2014-2018. GGD Haaglanden

H4: Niet-natuurlijk overlijden als gevolg van suïcide

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op het niet-natuurlijk overlijden door suïcide. In hoofdstuk 4.1 wordt een trend weergegeven van het aantal lijkschouwen met overlijden door suïcide. Hierna zal er verdiept worden in het aantal lijkschouwen met overlijdens als gevolg van suïcide naar leeftijdsgroepen en geslacht. In hoofdstuk 4.2 wordt er gekeken naar overlijdens door suïcide gecorrigeerd voor grootte van de gemeente, of de gemeenschap.

4.1 SUICIDES NAAR LEEFTIJD, GESLACHT EN GEMEENTE IN 2016 T/M 2021

Aantal suïcides per jaar constant, meeste suïcides in Den Haag

Zoals besproken in Hoofdstuk 3 (zie ook bijlage 4) is het aantal suïcides in de regio Haaglanden vrij stabiel, met gemiddeld 110 suïcides per jaar. Over de periode 2016 t/m 2021 vinden er in totaal 658 suïcides plaats in de regio Haaglanden. Veruit de meeste suïcides vinden plaats in Den Haag (361), gevolgd door Zoetermeer (67) en Delft (58).

Suïcide meestal door een man tussen de 18 en 49 jaar

Gemiddeld kwamen 47 personen per jaar in de leeftijdscategorie 18 t/m 49 jaar om door een suïcide in de periode 2016 t/m 2021 in de regio Haaglanden. Dit aantal neemt af met leeftijd, met het laagste aantal in de groep ouder dan 65 jaar (gemiddeld 27 per jaar; zie bijlage 6). Bij de groep 18 t/m 49 jaar (191 mannen tegen 88 vrouwen) en 50 t/m 65 jaar (149 mannen tegen 61 vrouwen) wordt ongeveer twee derde van het aantal suïcides gepleegd door een man en een derde deel door een vrouw. Bij de 65+ groep is dit verschil veel kleiner (85 mannen tegen 75 vrouwen).

Over de periode 2016 t/m 2021 zijn er minder dan zeven meisjes of jongens (0 t/m 17 jaar) om het leven gekomen door een suïcide (zie bijlage 6).

4.2 SUICIDES PER GEMEENTE EN NAAR MIGRATIEACHTERGROND, GECORRIGEERD VOOR HET AANTAL INWONERS

Meeste suïcides in Den Haag, ook na correctie voor aantal inwoners

De gemeente Den Haag is veruit de grootste gemeente in Haaglanden. Het is daarom niet verwonderlijk dat daar de meeste gevallen van suïcide plaatsvinden. Om voor grootte van de gemeente te corrigeren en de vergelijking tussen de gemeentes eerlijker te maken is gekeken naar het aantal suïcides per 100.000 inwoners. Echter ook na correctie voor het aantal inwoners heeft Den Haag met 66 suïcides in de periode 2016 t/m 2021 nog steeds het hoogste aantal suïcides, gevolgd door Rijswijk (63) en Delft (56). In Pijnacker-Nootdorp en Midden-Delfland vinden relatief de minste suïcides plaats (41).

Relatief sterk verhoogd aantal suïcides onder mensen geboren in Polen

Zoals beschreven in Hoofdstuk 1 bestaat er een beeld onder betrokken professionals in de regio Haaglanden dat er de afgelopen jaren relatief vaak suïcide werd gepleegd door personen geboren in Polen. Op basis van de registraties zoals in het Formatius systeem is er in absolute aantallen een top 3 opgesteld van geboortelanden met de meeste suïcides in de periode 2016 t/m 2021. Van de 658 suïcides in de regio Haaglanden was de overgrote meerderheid in Nederland geboren (506), gevolgd door mensen geboren in Polen (30) en in Suriname (22).

Om de vergelijking eerlijker te maken, moeten het aantal suïcides worden vergeleken met de grootte van de populatie; er zijn immers ook veel meer inwoners met Nederland als geboorteland, en het is daarom niet verwonderlijk dat de meeste mensen die suïcide hebben gepleegd geboorteland Nederland hebben. Op basis van populatieaantallen** (zie ook Hoofdstuk 1) is daarom het aantal suïcides per 100.000 inwoners berekend (zie tabel 6).

Ondanks dat het lastig is om in te schatten hoeveel inwoners er in de regio Haaglanden wonen met geboorteland Polen, is het aantal suïcides binnen deze groep (sterk) verhoogd, zelfs bij de meest conservatieve schatting.

Tabel 6: Aantal lijkschouwen bij overlijden als gevolg van suïcide in de periode 2016 t/m 2021 naar geboorteland in absolute aantallen en naar 100.000 inwoners

Geboorteland	Aantal suïcides per 100.000 inwoners	Absoluut aantal suïcides
Polen*	123-210	30
Nederland	80	506
Suriname**	66	22

*aantal inwoners in Haaglanden met geboorteland Polen is geschat op basis van cijfers van het CBS (14.318 Poolse inwoners) en een rapport van Decisio (24.320 Poolse inwoners)

** Op basis van 33.085 Surinamers (in 2021) in Haaglanden

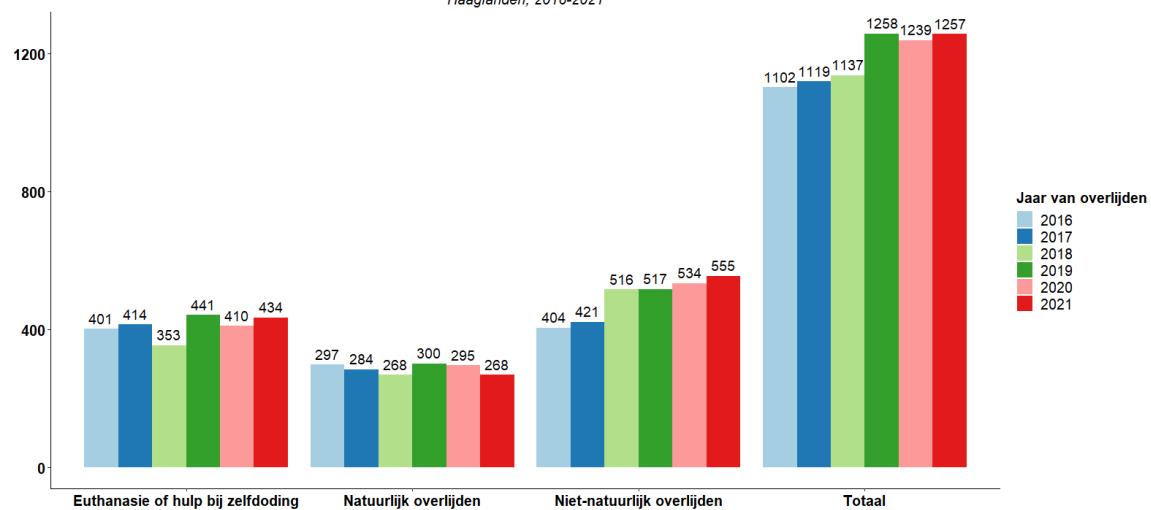

** Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022). Bevolking op 1 januari; leeftijd, geboorteland en regio. Statline. Geraadpleegd op 7 november 2022, van <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/70648ned/table?ts=1542207348734>

BIJLAGE 1: AANTAL LIJKSCHOUWEN NAAR DOODSOORZAAK IN 2016-2021

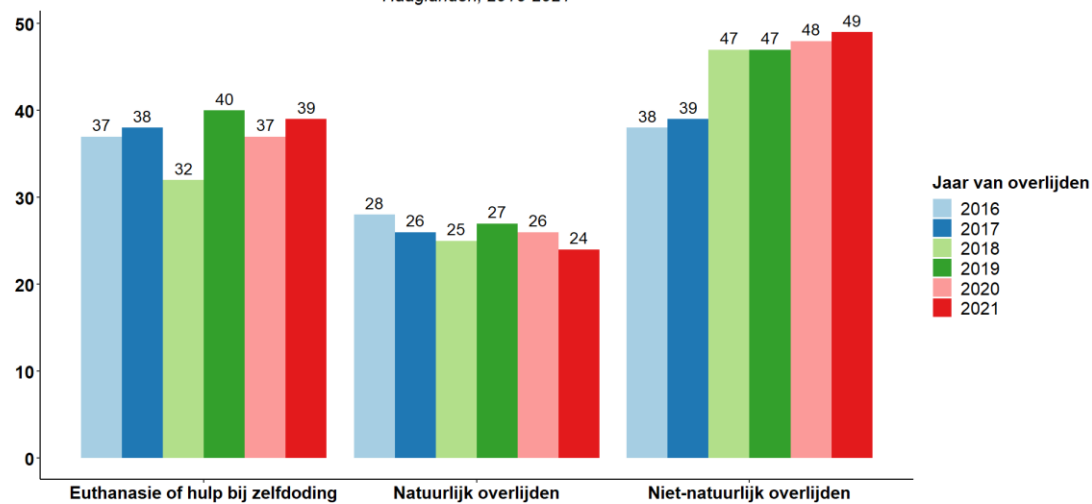
Figuur 1. Aantal lijkschouwen naar doodsoorzaak

Haaglanden, 2016-2021

Aantal lijkschouwen naar doodsoorzaak per 100.000 inwoners

Haaglanden, 2016-2021

**BIJLAGE 2: AANTAL LIJKSCHOUWEN NAAR VERMOEDELIJKE DOODSOORZAAK
PER GEMEENTE, LEEFTIJDSCATEGORIE EN GESLACHT, VOOR 2019, 2020 EN
2021**

Jaar: 2019

	Totaal N=1258		Euthanasie N=441		Niet-natuurlijk overlijden N=517		Natuurlijk overlijden N=300	
Gemeente⁺								
Delft (103.163)	118	9%	34	8%	59	11%	25	8%
Den Haag (537.833)	690	55%	200	45%	300	58%	190	63%
Leidschendam-Voorburg (75.425)	97	8%	56	13%	27	5%	14	5%
Midden-Delfland (19.391)	13	1%	*	*	*	*	*	*
Pijnacker-Nootdorp (54.331)	27	2%	10	2%	10	2%	7	2%
Rijswijk (53.467)	58	5%	27	6%	24	5%	7	2%
Wassenaar (26.211)	39	3%	18	4%	15	3%	*	*
Westland (108.603)	81	6%	38	9%	21	4%	22	7%
Zoetermeer (124.944)	134	11%	52	12%	57	11%	25	8%
Onbekend	*	*	*	*	*	*	*	*
Leeftijd								
0 t/m 17	8	1%	*	*	*	*	*	*
18 t/m 49	156	12%	19	4%	100	19%	37	12%
50 t/m 65	213	17%	64	15%	66	13%	83	28%
65+	880	70%	358	81%	345	67%	177	59%
Onbekend	*	*	*	*	*	*	*	*
Geslacht								
Man	682	54%	217	49%	263	51%	202	67%
Vrouw	572	45%	224	51%	253	49%	95	32%
Onbekend	*	*	*	*	*	*	*	*

*Aantallen kleiner dan 7 worden niet gerapporteerd in verband met mogelijke herleidbaarheid naar personen.

⁺ Bevolkingsaantallen op basis van cijfers van het CBS (2019)

Jaar: 2020

Gemeente	Totaal N=1239		Euthanasie N=410		Niet-natuurlijk overlijden N=534		Natuurlijk overlijden N=295	
Gemeente⁺								
Delft (103.595)	120	10%	33	8%	63	12%	24	8%
Den Haag (545.838)	671	54%	178	43%	310	58%	183	62%
Leidschendam-Voorburg (76.534)	92	7%	53	13%	22	4%	17	6%
Midden-Delfland (19.341)	19	2%	*	*	10	2%	*	*
Pijnacker-Nootdorp (55.308)	34	3%	13	3%	12	2%	9	3%
Rijswijk (54.450)	58	5%	31	8%	15	3%	12	4%
Wassenaar (26.305)	43	3%	19	5%	15	3%	9	3%
Westland (110.375)	87	7%	41	10%	37	7%	9	3%
Zoetermeer (125.285)	110	9%	38	9%	47	9%	25	8%
Onbekend	*	*	*	*	*	*	*	*
Leeftijd								
0 t/m 17	12	1%	*	*	*	*	*	*
18 t/m 49	163	13%	9	2%	104	19%	50	17%
50 t/m 65	214	17%	65	16%	60	11%	89	30%
65+	849	69%	336	82%	363	68%	150	51%
Onbekend	*	*	*	*	*	*	*	*
Geslacht								
Man	665	54%	183	45%	269	50%	213	72%
Vrouw	570	46%	227	55%	263	49%	80	27%
Onbekend	*	*	*	*	*	*	*	*

*Aantallen kleiner dan 7 worden niet gerapporteerd in verband met mogelijke herleidbaarheid naar personen.

⁺ Bevolkingsaantallen op basis van cijfers van het CBS (2020)

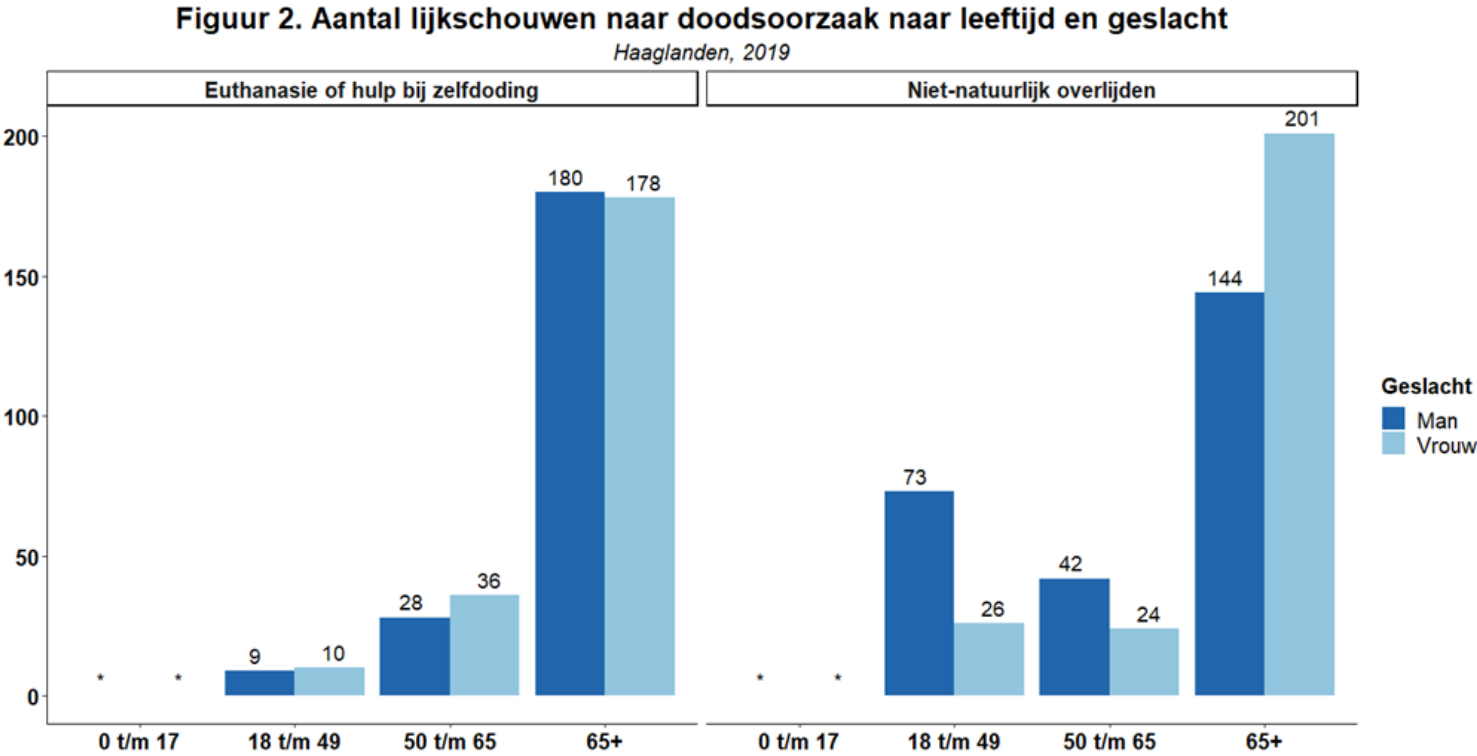
Jaar: 2021

	Totaal N=1257		Euthanasie N=434		Niet-natuurlijk overlijden N=555		Natuurlijk overlijden N=268	
Gemeente⁺								
Delft (103.581)	127	10%	34	8%	57	10%	36	13%
Den Haag (548.320)	666	53%	180	41%	315	57%	171	64%
Leidschendam-Voorburg (76.433)	98	8%	57	13%	28	5%	13	5%
Midden-Delfland (19.414)	11	1%	*	*	*	*	*	*
Pijnacker-Nootdorp (55.674)	35	3%	21	5%	11	2%	*	*
Rijswijk (55.220)	60	5%	27	6%	23	4%	10	4%
Wassenaar (26.949)	59	5%	27	6%	28	5%	*	*
Westland (111.382)	88	7%	34	8%	46	8%	8	3%
Zoetermeer (125.267)	110	9%	48	11%	41	7%	21	8%
Onbekend	*	*	*	*	*	*	*	*
Leeftijd								
0 t/m 17	8	1%	*	*	*	*	*	*
18 t/m 49	118	9%	12	3%	80	14%	26	10%
50 t/m 65	212	17%	54	12%	74	13%	84	31%
65+	919	73%	368	85%	396	71%	155	58%
Onbekend	8	1%	*	*	*	*	*	*
Geslacht								
Man	653	52%	203	47%	264	48%	186	69%
Vrouw	604	48%	231	53%	291	52%	82	31%

* Aantallen kleiner dan 7 worden niet gerapporteerd in verband met mogelijke herleidbaarheid naar personen.

⁺ Bevolkingsaantallen op basis van cijfers van het CBS (2021)

BIJLAGE 3: LIJKSCHOUWEN NAAR DOODSOORZAAK (NIET-NATUURLIJK EN EUTHANASIE) PER LEEFTIJDSCATEGORIE EN GESLACHT IN 2019, 2020 EN 2021

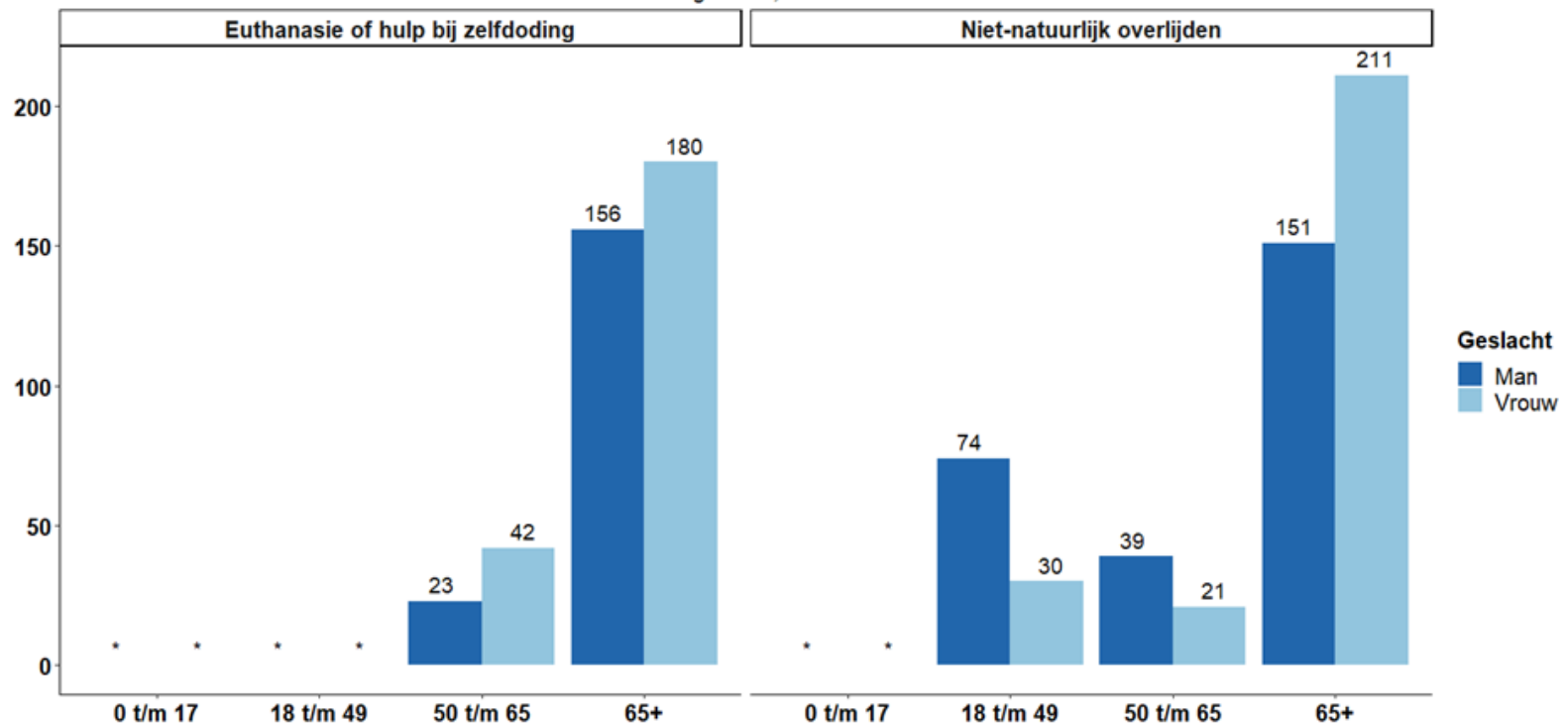

*Aantallen <7 worden niet gerapporteerd
Bij een aantal lijkschouwen is het geslacht niet bekend (zie tabel 1)

Figuur 3. Aantal lijkschouwen naar doodsoorzaak, leeftijd en geslacht

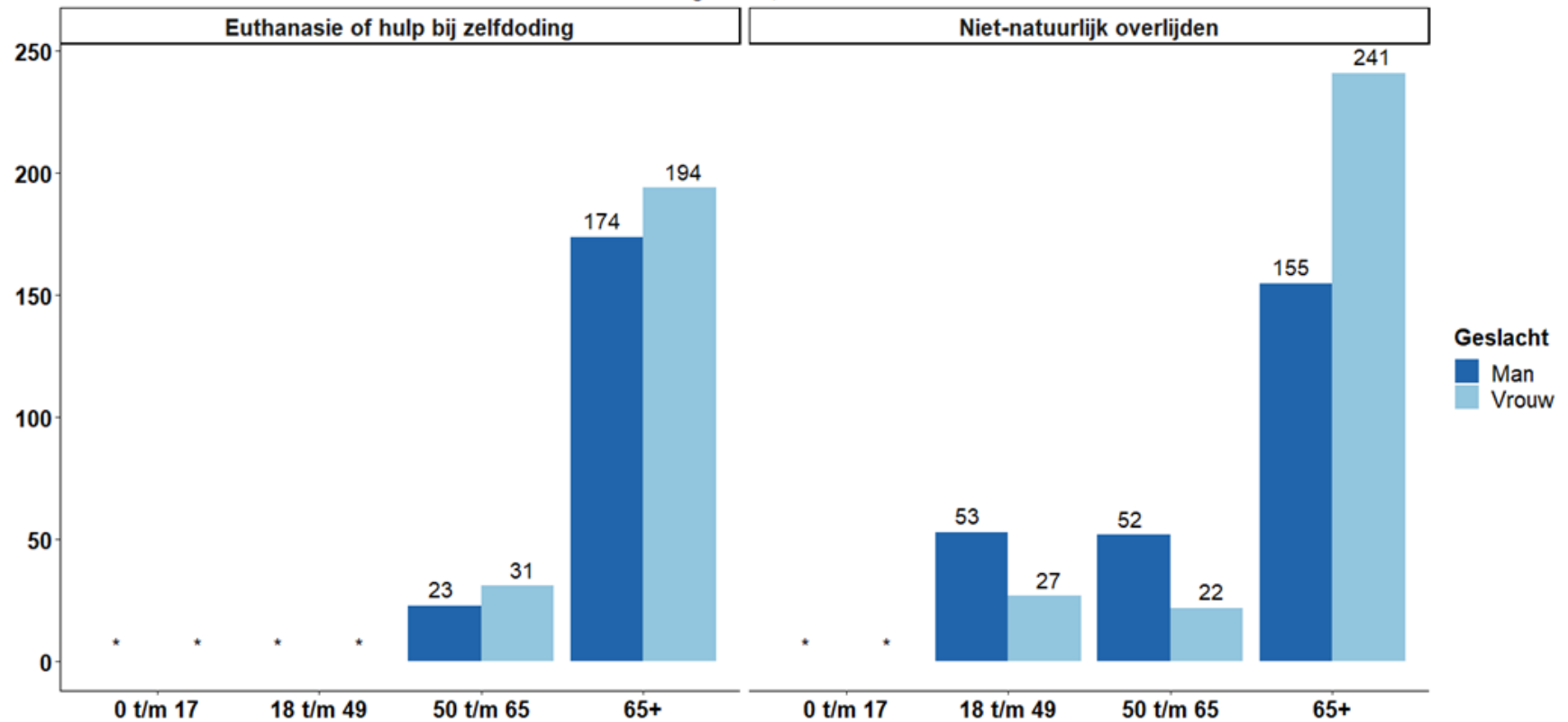
Haaglanden, 2020

*Aantallen <7 worden niet gerapporteerd
Bij een aantal lijkschouwen is het geslacht en leeftijd niet bekend (zie tabel 2)

Figuur 4. Aantal lijkschouwen naar doodsoorzaak, leeftijd en geslacht

Haaglanden, 2021

*Aantallen <7 worden niet gerapporteerd
Bij een aantal lijkschouwen is het geslacht niet bekend (zie tabel 3)

**BIJLAGE 4: AANTAL LIJKSCHOUWEN WAARBIJ EEN NIET-NATUURLIJKE
DOODSOORZAAK IS VASTGESTELD NAAR JAAR EN GEMEENTE**

	Misdrijf	Ongeval	Suicide	Onbekend [†]	Total aantal schouwen niet natuurlijk -dood
Jaar van overlijden					
2016	8	266	110	20	404
2017	11	275	107	28	421
2018	9	369	105	33	516
2019	14	352	115	36	517
2020	11	363	118	42	534
2021	11	395	103	46	555
Gemeente*					
Delft (103.581) ¹	*	229	58	20	311
Den Haag (548.320)	50	1220	361	128	1761
Leidschendam-Voorburg (76.433)	*	80	43	8	134
Midden-Delfland (19.414)	*	19	8	*	28
Pijnacker-Nootdorp (55.674)	*	31	23	*	58
Rijswijk (55.220)	*	79	35	13	128
Wassenaar (26.949)	*	72	12	*	88
Westland (111.382)	*	118	49	13	180
Zoetermeer (125.267)	*	170	67	13	254
Totaal					
2016-2021	64	2020	658	205	2947
Gemiddeld per jaar	11	337	110	34	491

[†]Bij een aantal lijkschouwen was de doodsoorzaak niet ingedeeld in een van de categorieën (misdrijf, ongeval, zelfdoding en of onbekend). Deze zijn toegevoegd bij de categorie "onbekend".

* Bij een aantal lijkschouwen is de gemeente onbekend.

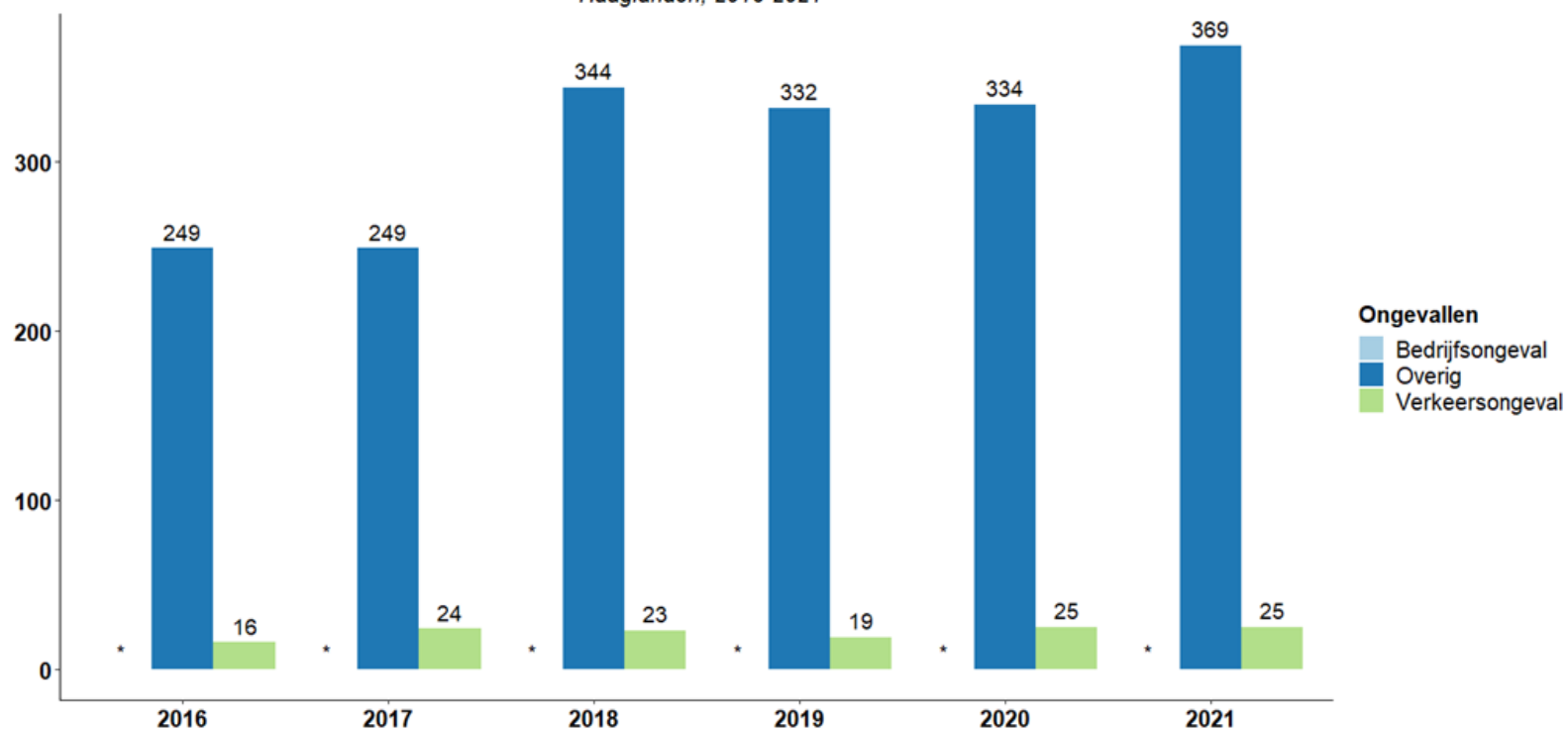
* Aantallen kleiner dan 7 worden niet gerapporteerd in verband met mogelijke herleidbaarheid naar personen.

¹ Bevolkingsaantallen op basis van cijfers van het CBS (2021)

BIJLAGE 5: AANTAL LIJKSCHOUWEN ALS GEVOLG VAN EEN ONGEVAL PER JAAR EN NAAR LEEFTIJDSCATEGORIE EN GESLACHT IN 2016-2021

Figuur 5. Aantal lijkschouwen per jaar als gevolg van een ongeval

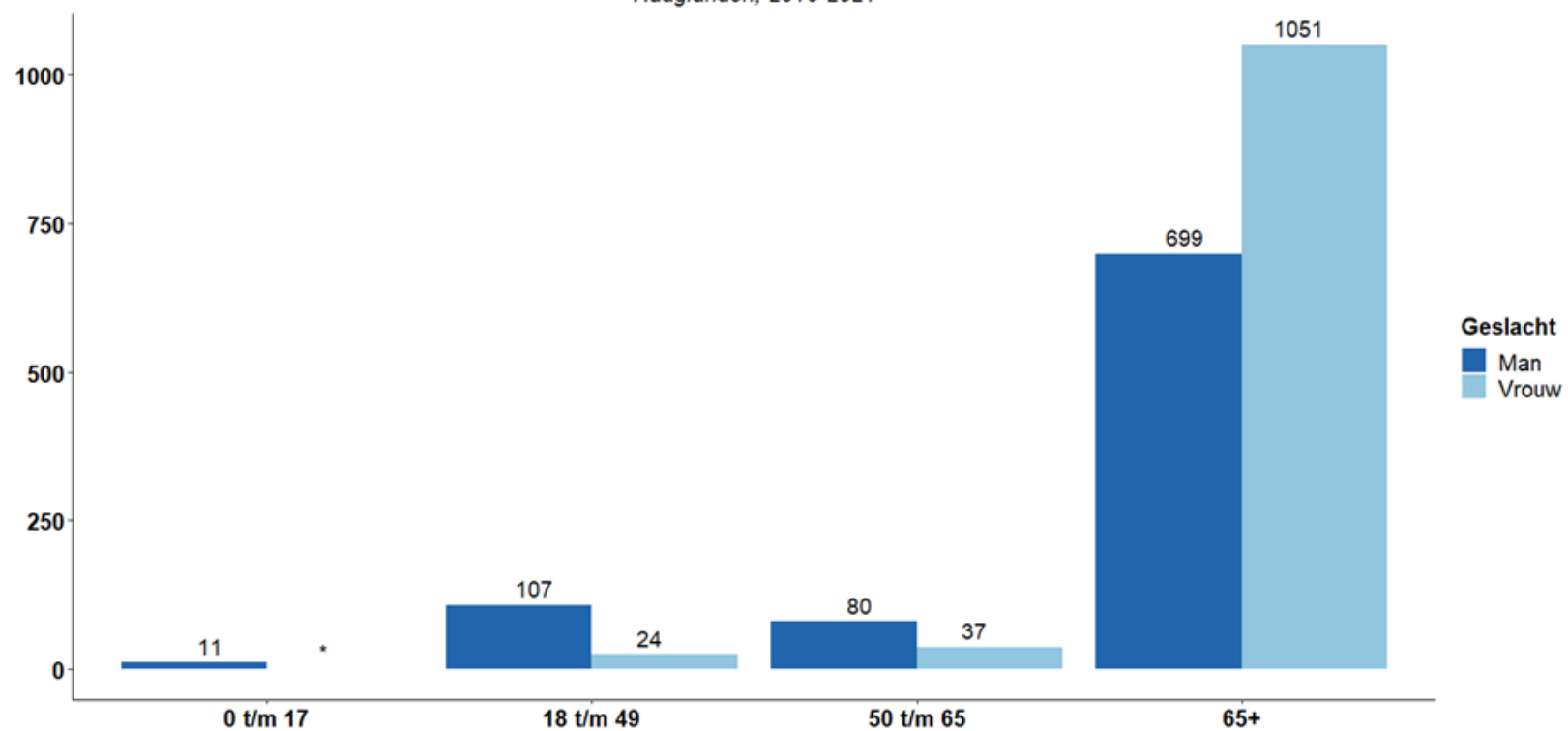
Haaglanden, 2016-2021

*Aantallen <7 worden niet gerapporteerd,
Overig: vallen, verstrikking, verdrinking, vergiftiging en blootstelling aan rook/vuur/vlammen

Figuur 6. Aantal schouwen per jaar bij overlijden als gevolg van een ongeval naar leeftijd

Haaglanden, 2016-2021

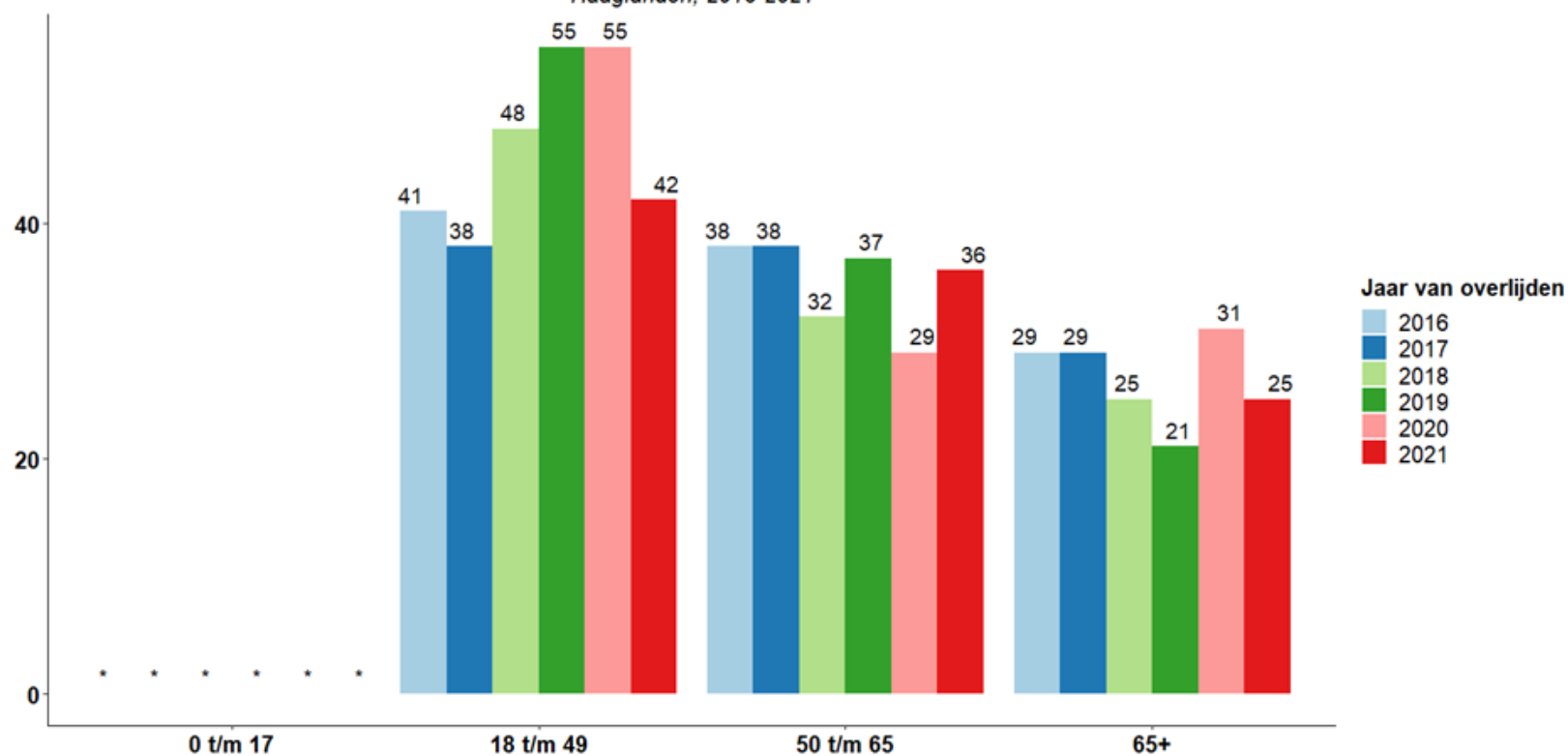

*Aantallen <7 worden niet gerapporteerd,
Bij een aantal lijkschouwen is het geslacht niet bekend

BIJLAGE 6: AANTAL SUÏCIDES PER JAAR, NAAR LEEFTIJDSCATEGORIE EN GESLACHT, EN NAAR GEMEENTE PER 100.000 INWONERS IN 2016-2021

Figuur 7. Aantal lijkschouwen per jaar als gevolg van suïcide naar leeftijd

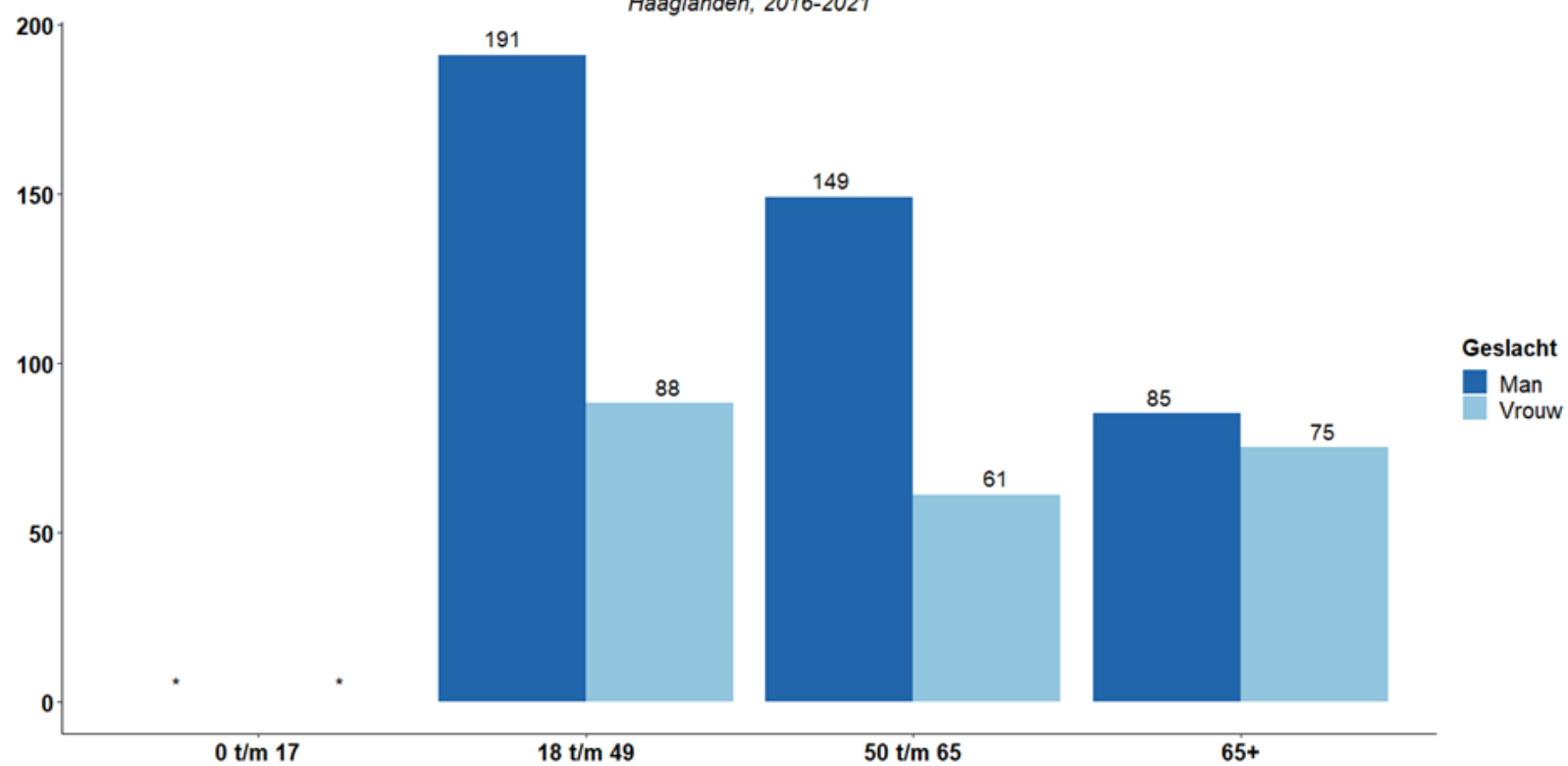
Haaglanden, 2016-2021

*Aantallen <7 worden niet gerapporteerd

Figuur 8. Aantal schouwen per jaar bij overlijden als gevolg van suïcide, leeftijd en geslacht

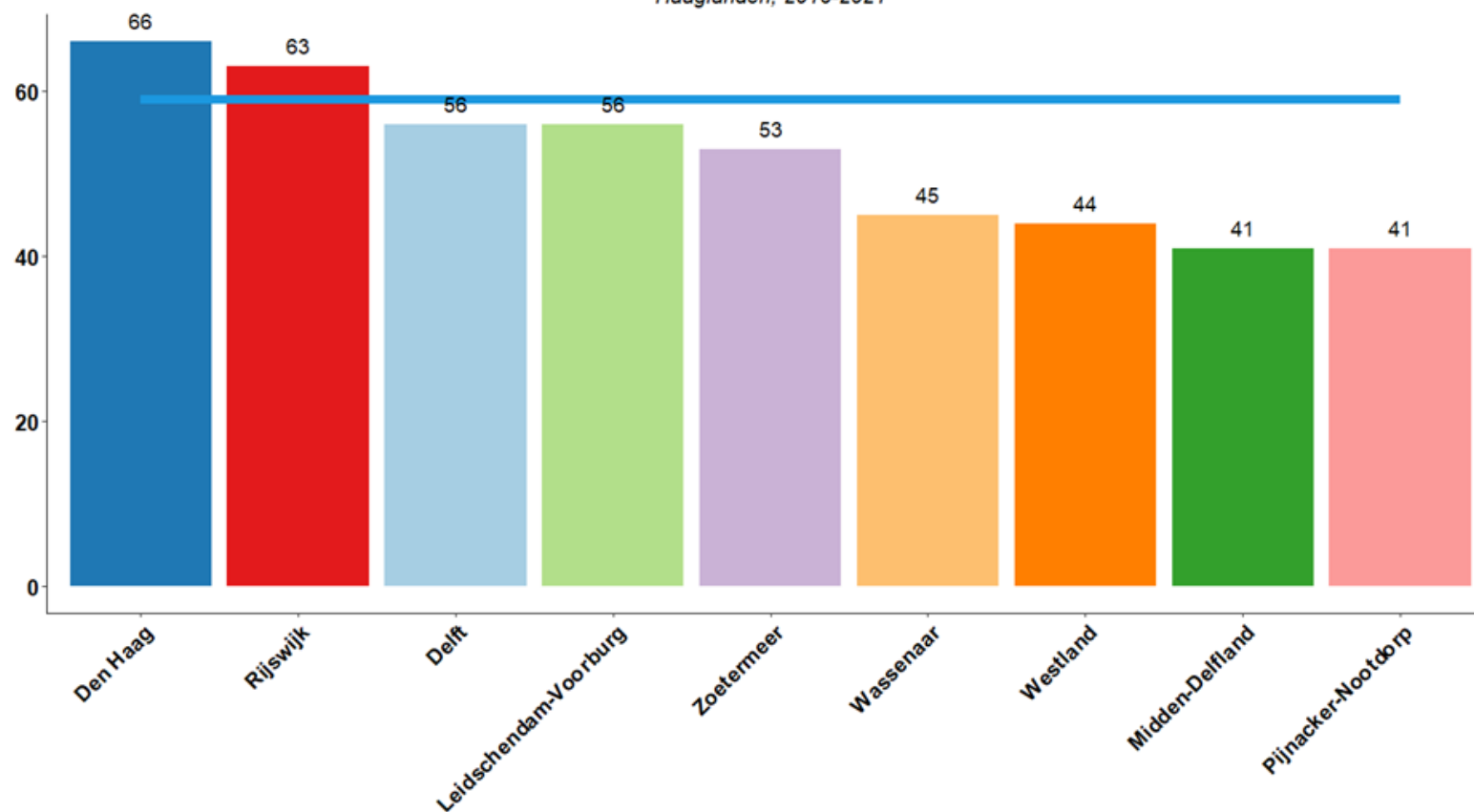
Haaglanden, 2016-2021

*Aantallen <7 worden niet gerapporteerd

Figuur 9. Aantal lijkschouwen bij overlijden als gevolg van suïcide per gemeente naar 100.000 inwoners

Haaglanden, 2016-2021

Bij een aantal lijkschouwen is de gemeente niet bekend
Blauwe lijn = Haaglanden

Colofon

Dit rapport is een uitgave van:

GGD Haaglanden
Productgroep Epidemiologie en Gezondheidsbevordering
Afdeling Epidemiologie
Postbus 16130
2500 BC Den Haag
Tel: 070-353 7266
E-mail: niels.gerrits@ggdhaaglanden.nl

Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van duidelijke bronvermelding

Auteurs:

Sunia Somra
Niels Gerrits

Den Haag, januari 2023

BEZOEKADRESSEN

Westeinde 128
2512 HE Den Haag
Reinier de Graafweg 5
2625 AD Delft
Croesinckplein 24-26
2722 EA Zoetermeer

POSTADRES

Postbus 16130
2500 BC Den Haag
info@ggdhaaglanden.nl
T (088) 355 01 00
www.ggdhaaglanden.nl